KURUCUSU VE BAŞ MUHARRİRİ ESAT ÂDİL MÜSTECABİ

# GERÇEK

DÂVÂMIZ: DEMOKRASİ
İDEALİMİZ: SOSYALİZM
REHBERİMİZ: MİLLÎ REALİTE

Yıl: 1 — Sayı: 3 ★ 1 - 3 - 950 Çarşamba * HAFTALIK, SOSYALİST, SİYASÎ GAZETE * Fiyatı 10 Kuruş

# Türkiye Sosyalist Partisi faaliyete geçecek

## Kararı, Türk Sosyalistlerinin ilk Millî Kongresi verecek

Cumhuriyet devrinin ilk Sosyalist Partisi olan "Türkiye Sosyalist Partisi (T. S. P.)" 16 Aralık 1946 da, Sıkı Yönetim tarafından kapatılmıştı. İki yıl devam etmiş olan muhakeme sonunda T. S. P. ve mensupları hakkındaki iddia ve ithamlar vârid görülmemiş. İkinci Ağırceza mahkemesinin verdiği beraat kararı, Yargıtayca da tasdik edilmiştir.

Bu suretle kanunun himayesinde bulunan ve hukukî mevcudiyetini tekrar iktisap etmiş olan T. S. P. nin yeniden faaliyete geçmesi mensupları tarafından lüzumlu ve zarurî görülmektedir.

Nazariyede ilmî, politika ve programında millî esaslara dayanan T. S. P. nin Lideri Avukat Esat Âdil Müstecabi'nin pek yakında resmî formaliteleri ikmal ederek bir Sosyalist kongresi tertipliyeceğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Türk sosyalistlerinin bu, ilk millî kongresi, T. S. P. nin yeni faaliyet esasları hakkında kesin kararı verecektir.

# Bir Zincirin üç Halkası

*İçtimaî ve iktisadî bir nazariyeye dayanmayan siyasî mücadelelerin alelâde miras kavgalarından farkı yoktur.*

Yazan: Esat Âdil MÜSTECABİ

**Biz, demokrasi hakkındaki anlayış ve ölçümüzü "Gerçek" in ilk sayısında pürüzsüz olarak açıklamış bulunuyoruz. Siyasî partilerimizin demokrasi anlayış ve ölçüleri hakkında, bu partilerin hangi içtimaî nazariye veya doktrine bağlı bulundukları kesin olarak bilinmedikçe, hiç bir şey söylenemez.**

**Hâlen mevcut üç siyasî teşekkülden biri olan Demokrat Parti Cumhuriyet Halk Partisinin, tek parti sistemine son vermek zorunda kalışının bir neticesi olarak meydana gelmiştir. Demokrat Partiye katılanların büyük bir çoğunluğunu, C. H. P. nin ikinci ve üçüncü plânda bırakılmış, ihtirasları tatmin edilememiş üyeleri teşkil etmektedir. Ve yine Demokrat Partinin gerek merkezde, gerek vilâyet ve kazalardaki idarecilerinin bir çoğu vaktiyle C. H. P. ye sadakatlerini her vesile ile açıklamış ve hattâ bu hususta birbirleriyle rekabete düşmüş kimselerdir.**

**Şu halde, İkinci Cihan Harbinin sonunda başlamış olan demokratik gelişme ve Anti Faşist hareketlerin milletler üzerindeki baskısı her ne kadar Türkiyede tek parti sistemini sarsmış olarak kabul edilse bile, C. H. P. prensiplerini yıllarca devam eden bir sadakatle yaymıya çalışmış olan bu günkü Demokrat Parti merkez ve vilâyetler erkânı, partilerini herhangi bir içtimaî nazariye veya doktrinden mülhem olarak kurmuş olduklarını veya bu anlayış içinde Demokrat Partiye katıldıklarını iddia edemezler.**

**Çünkü biz, 1944 den 1947 yılına kadar devam eden Türk demokrasisinin kuruluş ve gelişmesi uğrunda giriştiğimiz mücadelelerde en sert husumete hem C. H. P. de, hem Demokrat Parti saflarında rastlamıştık. Teşkilâtlanma, fikir, matbuat ve toplanma hürriyetleri bizim aleyhimizde kıskıvrak zincirlenir, matbaalarımız basılır, partimiz sendikalarımız, gazete ve dergilerimiz kapatılır, şahsî hürriyetlerimiz tahdit edilirken, demokrat geçinenler, bizim fikirlerimizi hürriyet misakı altında kendilerine maledenler ağızlarını bile açmamışlardı. Görünüşte itisaf ve istibdat bize karşı; gerçekte ise, bütün bu baskılar vatandaş hak ve hürriyetlerine karşı idi. Ortada müdafaa edilmesi gereken hak ve hürriyet idi. Filânın veya filân partinin hürriyeti değil.**

**Bu lâkaydi ve anlayışsızlığın sebebi, Demokrat Partinin doğuşunda gerçek bir hürriyet ve demokrasi imanının bulunmayışındandı. Ama, belki bugün, Demokrat Parti demokrasi anlayışını genişletmiş ve bunu bir inanma haline getirmiş olabilir. Bunun böyle olup olmadığını yine hâdiseler ispat edecektir.**

**Millet Partisine gelince; bu parti de, Demokrat Parti içinde evvelâ ileri bir fraksiyon olarak vücut bulmuş, sonra kendi başına müstakil bir siyasî hareket olmuştur. Millet Partisinin erkânı da, vaktiyle Demokrat Partinin ve dolayısile Cumhuriyet Halk Partisinin sadık, hararetli üyelerinden idiler.**

**Siyasî teşkilâtlanma tarihimizin bu akış tarzı gayet normaldir. Bizim yukarıki satırları her hangi bir küçümseme duygusuna kapılarak yazdığımızı zannedenler aldanırlar. Çünkü biz biliriz ki, Burjuva inkılâbının tekâmülü hemen her memlekette ayni mecrayı takip etmiştir. Türkiyede de, bunun böyle oluşunda hiç bir anormallik yoktur.**

**Asıl mesele, bu üç partinin ayni siyasî ve içtmaî vasfı taşıyan bir zincirin halkaları oluşudur. Biz her üç partinin iktidarı elde etme mücadelesinde, Türkiyenin içtimaî ve iktsadi bünyesi üzerinde büyük değişikliklere yol açacak bir mahiyet göremiyoruz.**

**Herhangi bir nazariye veya doktrinden mülhem olmayan mücadeleler, alelâde miras kavgalarına benzer. Böyle bir kavganın sonunda halkın yorganından olması da pek muhtemeldir.**

## ŞAHLANAN KÜLTÜR

Amerikan - Sovyet silâhlanma rekabeti nihayet beklenen tepkisini yaptı. Geçen yıl bütün milletlere mensup ilim adamlarının iştirak ettiği Paris barış konferansını, sonra Aynştayn'in liderliğindeki Amerikan kültür şahlanması takip etti.

Bütün insanlığı mahvedecek olan silâhlanma yarışının durdurulması yolundaki bu medenî ve asil hareketi tebcil etmeliyiz. Politik dünyanın ihtiraslarını ancak ilim ve kültür dünyası körletebilir.

İlmi ve kültürü yaratanlar kendi eserlerinin medeniyet ve insanlığı mahvetmesine müsaade etmemelidirler. Üç yüz bin masum insanı bir kaç saniyede öldürmüş olan "Atom" cinayetinin "Hidrojen" katliâmına inkılâp etmesindeki korkunç mes'uliyeti düşünmek ve ondan kaçınmak, kendini insan sayan herkes için bir vazife olmalıdır.

## AHMEDİN YERİNE MEHMET!

Her parti, iktisadî bir sistemin savunması ve kurulması amacına dayanır. Her sistem de muayyen bir zümrenin veya muayyen bir sınıfın menfaatlerini temsil eder. Bu sebeple de siyasî partiler ya içtimaî bir zümre veya bir sınıf partisidir.

Milletvekilliğine seçileceklerin her şeyden önce mensup oldukları partilerin içtimaî ve iktisadî prensiplerini hakkile kavramış ve bu prensiplerin doğruluğuna inanmış kimseler olması icap eder. Yoksa, Ahmedin yerine Mehmedin seçilmesiyle ne bu halkın ıztırapları önlenmiş, ne de Türk demokrasisi gelişmiş olur.

## İBRET TAŞI

### GLÂDİYATÖR

Sevgili "Goşist" lerimiz siyaset hipodromunun taş koltuklarına serilmişler, realite arslanını tepeliyecek bir glâdiyatör bekliyorlar.

Onlar bekliyedursunlar.. Roma eğlencelerinin tarihe karışmış olduğunu hatırlatıp, onları tatlı hülyalarından etmek istemiyoruz!

# Sosyalizm'in Ana Hatları

**Liberalizm; aşırı mülkiyet ile mutlak mülkiyetsizliği bir arada yaşatmak ister. Sosyalizm; hususî mülkiyeti tanımak ile iktifa etmez. Herkesin bu haktan faydalanmasını temin dâvasındadır. Komünizm ise; hususî mülkiyet ihtiyacını bertaraf edebilecek bir cemiyet idealidir.**

*Bu sayıdan itibaren, okuyucularımıza, Sosyalizmi kavrayabilmelerine yarar bilgiler vermeye çalışacağız. Bu bilgiler gayet basitleştirilmiş olmakla kalmıyacak, ayni zamanda Liberalizm ve Komünizm ile olan farklarını da açıkça belirtecektir.*

*İlmî sosyalizmin ana prensiplerini ve bu prensiplerin tekâmülünü, pek yakında matbuat hayatına tekrar başlıyacak olan "Gün" dergisinde okuyacaksınız. Tam bir Sosyalist kültür dergisi vazifesini görecek olan "Gün" yayınlanıncaya kadar "Gerçek" ilmî Sosyalizmi kavramaya elverişli fikir malzemesini size hazırlıyacaktır:*

## 1. Hususî mülkiyet, Sosyalizmin temel taşıdır

Herkes iddia eder ve sanır ki, sosyalizmde hususî mülkiyet yoktur ve olamaz; hususî mülkiyet yalnız bugünkü cemiyet anlayışının dayandığı bir esastır.

Herşeyden önce bu büyük yanlışlığı düzeltmeliyiz. Gerçekte; bugünkü içtimaî nizam hususî mülkiyeti bir hak olarak tanır fakat bu haktan herkesin faydalanmasını kolaylaştırır şartları ve imkânları hiç bir zaman hazırlayamamıştır. Çünkü, bir hakkın nazarî olarak tanınması ile, bir haktan faydalanmak ve o hakkı kullanmak ayrı ayrı şeylerdir. Hususî mülkiyet: İnsanca yaşamaya elverişli şeylere devamlı bir surette sahip olmaktan ibarettir. Mesken, gıda, konfor, sağlık gibi ölünceye kadar muhtaç olduğumuz şeyleri elimizde bulundurabilmekledir ki, hususî mülkiyet bir mânâ ifade eder.

İnsaf ile düşünürsek, yalnız Türkiyede değil, bütün dünyada belki bir milyara yakın insanın meskeni, hususî mülkiyetinde değildir. Başkalarının kiracısıdır. Türkiyede, köylüler hariç, şehirlerde, kasabalarda, oturanların ortalama yarısının kendi evi yoktur.

Yine bugünkü içtimaî ve iktisadî nizam, hiç kimseye gıdasını, konforunu, sağlığını mutlak surette ölünceye kadar temin edici imkânları hazırlamış değildir. Herkes kendi haline bırakılmıştır. Çalışabildiği, çalışma fırsatları bulabildiği takdirde gıdaya, konfora, sağlığa kavuşabilir. Bu da, ekseriya, harcadığı emekle mütenasip değildir. İşsiz kalan veya çalışamıyacak duruma düşen bir vatandaş için hususî mülkiyet hakkının hiç bir mânâsı kalmaz.

İşte liberalizmin dayandığı hukuk sistemi budur: Herkesi kendi haline bırakmak. Bu sebeple dir ki yer yüzünde, kendi haline bırakılmış milyarlarca insanın birçoğu hususî mülkiyet nimetlerinden tamamiyle mahrum kalır. Bir kısmı da bu hakdan son derece faydalanarak on binlerce mülkiyetsizin mahrum kaldığı nimetleri tek avucunda toplar.

Liberalizm, aşırı büyük mülkiyet ile, mülkiyetsizler tezadının merhametsiz bir sistemidir.

Halbuki, sosyalizm, bütün insanların ölünceye kadar, muhtaç olduğu dünya nimetleri üzerinde hususî mülkiyet hakkını yalnız tanımakla kalmaz, onlardan hiç bir suretle mahrum kalmamasını da temin eder. Gerçek, sosyalizmde, aşırı ve başkalarının istismara elverişli mülkiyet hakkı yoktur. Fakat sosyalist bir cemiyette de, liberal cemiyette rastlanan mülkiyetsizler sürüsüne asla rastlanamaz.

Komünist cemiyete gelince: Nazarî olarak Komünist cemiyette mülkiyet, mefhum ve hak olarak mevcut değildir. Çünkü Komünist cemiyet nazariyede, herkese ihtiyacı kadarını her zaman temine elverişli ve buna muktedir olabilecek bir içtimaî nizam diye tasvir olunur. Ve yine nazarî olarak, Komünist cemiyet istihsalin değil, istihlâkin nizamlaştırıldığı bir devir sayılır. Yani, dünya nimetleri, Sosyalist cemiyetin istihsali tanzim etme tekniği sayesinde o derece bollaşacaktır ki, artık orada bir hususî mülkiyet zarureti kendiliğinden bertaraf olacaktır.

Biz, Komünist cemiyete ait nazariye ve ideallerin tasviri ile meşgul olacak bir memlekette yaşamıyoruz. Bizim dâvamızın hudutları muayyendir ve Komünist cemiyet idealleri bizi değil, olsa olsa torunlarımızın torunlarını ilgilendirir.

Orta Çağ nizamı ile liberalizmin tatbik gördüğü modern cemiyet nizamı arasında başlıca fark da şudur: Orta Çağın iktisadi kuruluşu; büyük toprak mülkiyeti ve toprağa bağlı sarraf, yani toprak kölelerinin mülkiyetsizliği esasına dayanır.

Liberal nizam ise, köylerde; büyük ve küçük toprak mülkiyeti ile yine bu mülkiyetlere bağlı ırgadların mülkiyetsizliğine; şehir ve kasabalarda ise küçük sermaye mülkiyetile, son derece aşırı büyük sermaye mülkiyetine ve büyük mülkiyetin ücretli köleleri olan mülkiyetsiz işçilere ve halk yığınlarına dayanır. Şu-

Devamı 4 de

## Olayların Kritiği :

### DİN DERGİLERİ

Selâmet, İslâmiyet, Hidayet, Sıratı Müstakim, Doğru Yol ilâh. Diyecek yok, vatandaş dergi yayınlamakta, dindar veya dinsiz olmakta hürdür. Biz şu noktayı belirtmek isteriz ki İslâmiyete gerçekten bağlı olan, samimî dindarlar Kur'anın sadece din ve ahlâk kurallarından söz eden kısımlarını alıp, dünya işlerinin düzenlenmesine dair olan kısımlarını atmayı kabul edemezler. Çünkü her dindar Kur'anın "Tanrı sözü" olduğuna, bir kelimesinin bile değiştirilemiyeceğine inanmağa mecburdur. Bu da İslâmiyette din ile devletin ne kadar birbirinin içinde olduğunu gösterir.. Öyle ise laıklıkdan söz eden dindarlar ya İslâmlığa aykırı hareket ediyor, yahut "hele demokrasiden faydalanıp kuvvetlenelim de sonra ne yapacağımızı görürsünüz." demek istiyorlar.. İslâmlıkta din ile devletin prensip ve esas bakımından ayrılmasına imkân olmadığını bilmiyen veya oy toplamak endişesiyle bunu unutmuş görünen "sabık inkılâpçılara" bu gerçeği hatırlatmak bir ödevdir.

### SOSYOLOJİ CEMİYETİ

Fahri Reisi Dışişleri Bakanı Necmeddin Sadak olan fakat "siyasetle ilgili kimselere yer vermiyen" Sosyoloji Cemiyetinin Reisliğine "Sosyolojiye Giriş" adlı eserin yazarı Profesör Hilmi Ziya Ülken, İkinci Reisliğine şimdi de Sombartçı olduğu söylenen Ziyaeddin Fahri, Sekreterliğine de Amerikan Sefareti tercümanlarından Selmin Evrim getirilmiştir. Cemiyete başarılar dileriz.

### NADİR NADİ

Cumhuriyet başyazarı sosyolojiyi iyice benimsemiş bir yazar olarak arada sırada çok güzel yazılar yayınlıyor. Atatür inkılâbına, dil hareketine arka çevirmenin tehlikelerini, memleketimizin güdük bir demokrasi içinde bulunduğunu, sosyalizm olmadan demokrasi yapılamayacağını belirtiyor. Bununla beraber bunlar kendisinin şahsî fikirleridir. Arkadan sivil amiralin, karanlık yazıları çıkıyor. Halbuki cumhuriyetin bir prensip gazetesi haline gelmesi, baş yazarla tezat teşkil etmiyecek şahsiyet ve dünya görüşüne malik yazarların bir araya getirilmesi bu memleket hesabına cidden bir kazanç olacaktır.

### HÜR GENÇLİK

Yüksek Tahsil gençliğinin fikirlerini yayan bu dergi de bizde çok nadir bir hâdise olan "Metod ve dünya görüşüne ma'ik bir gençlik" ile karşılaşıyoruz. Memleketimizin realitesini en yakından gören, onun lâfla değil, metod ve işle kalkınabileceğini anlamış olan bu gerçekten idealist genç arkadaşların çalışmalarında b a ş a r ı l a r dilerken dergiyi bir öğrenci organı olmaktan çıkararak ona tamamen akademik mahiyet vermek isteyen bir kısım öğrenciler'e beraber olmadığımızı da belirtmek isteriz. "Hür Gençlik" belirli fonksiyonu ve ideali olan bir dergidir. Memleketi böyle bir dergiden mahrum etmek doğru değildir.

### ÇEKİ DÜZEN

Orhan Veli "Yaprak" dergisinde Sait Faikten söz ederken onun, diyor, "okuyucuların önüne çıkarken kendisine, bir çeki düzen vermesi gerek."

"Yaprak" sahibinin sözleri bana dergisinde "çeki düzene" önem veren birisi ile karşı karşıya bulunmam lâzım ge'diğini düşündürdü.. Halbuki "Yaprak" hiç bir zaman derli toplu bir dergi olmadı. Ne zaman içinde şöyle avarelikten uzak bir yazı görürseniz arkasından "bu da bizim derginin ciddi tarafı" yollu bir lâfla karşılaşırsınız.. Yaprakçı dortlarımızın "İrticaa karşı" olduklarına şüphe yok.. İrticaa karşı gelmek büyük birşey olmakla beraber bu karşı olmanın hangi sosyal ve fikrî temellere dayandığının şuuruna da sahip bulunmak gerektir. Aksi halde "Havada bir ilerilik" kolayca irtica ile işbirliğine düşebilir. *

### İNGİLTEREDE SOSYALİZMİN ZAFERİ

Geçen seçimlerde İngiliz Sosyalist Partisi, Muhafazakârları 195 e karşı 393 Üyelik elde ederek görülmemiş bir hezimete uğratmıştı. Beş, altı yıl içinde başarılmış olan içtimaî ıslâhatın İngiliz halkına sağlamış olduğu saadet ve refah, tasavvur edilemiyecek kadar sağlam temellere dayanmaktadır. % 49 u işçi, % 6 sı da köylü olan İngiliz halkının iktidarı Muhafazakâr ve Liberallerin eline terk edebileceğini düşünmek, İngiliz halkının intihara karar vermiş olduğunu iddia etmekten farksız olurdu.

İngiliz sosyal mücadele tarihinin akışını durdurmak için Çörçil'in sarfettiği gayretlerin hiç bir zaman verimli olamıyacağı hakkındaki kanaatimiz kat'î idi. Netekim hâdiseler bunu teyit etti. İngiliz İşçi Partisi sosyalizme geçiş ve nasyonalizasyon merhalesinde gösterdiği başarının mükâfatını gördü.

### TÜRKİYEDE ŞOMAJ

Türkiyenin işçi sayısını resmî istatistiklerimizden öğrenmek güç, işsiz sayısını öğrenmek ise, imkânsızdır. Yalnız İstanbul şehrindeki işçi sayısı 90 - 95 bin kadardır. İşsizlerin sayısını kesin olarak tesbit etmek mümkün olmamakla beraber % 5 tahmin hatası ile yalnız İstanbul şehrinde 12 bin kadar işçinin devamlı, 8 bin kadar işçinin de yarı işsiz olduğunu söyleyebiliriz.

İşsizliğin sebeplerinden başlıcası, iş verenlerin, kanunla yasak edilmiş olmasına rağmen hileli lokavt usullerine baş vurmasıdır. İşsizliğin diğer sebebi de, 2 nci dünya harbi şartlarına göre ayarlanmış olan sanayiin hâlâ kendini bugünkü şartlara göre tanzim edememiş olmasındandır.

### DÜNYADA İŞÇİ ÜCRETLERİ

Sanayi işçilerinin dünyanın muhtelif memleketlerinde ücretleri üzerinde, okuyucularımıza esaslı bilgiler vermeye çalışacağız.

Şimdilik bu sayımızda, Birleşmiş Milletler istatistik bürosunun 1950 yılı Ocak ayı bülteninden bazı örnekler veriyoruz:

**Bir sanayi işçisinin 1949 da ortalama aylık ücret tutarı:**

| | Türk lirası |
|---|---|
| Kanada | 332,08 |
| İngiltere | 346.72 |
| Amerika | 618,20 |
| Fransa | 164,16 |

### DÜNYADA İŞSİZLİK

Birleşmiş Milletler istatistik bültenlerine göre bazı memleketlerin işsizlik durumu şöyledir:

**1949 yılı ortalama işsiz sayısı**

| | |
|---|---|
| Amerika | 3409000 |
| İngiltere | 350600 |
| İspanya | 166500 |
| İsveç | 14900 |
| Polonya | 116600 |
| Norveç | 4600 |
| Hollanda | 38000 |
| Japonya | 470000 |
| İtalya | 1512400 |
| İrlanda | 29000 |
| Almanya | 1261000 |
| Fransa | 42600 |
| Danimarka | 27100 |
| Avustusya | 72300 |
| Belçika | 351100 |

Amerikada çalışan nüfusun % 5 i, İsveçte % 1,6 sı, Norveçte % 0,5, Hollandada % 0,12 si, Japonyada % 0,9 u Almanyada % 9,3 ü, Danimarkada % 4,4 ü, Belçikada % 12,5 işsizdir.

*SPORCU GÖZÜ İLE:*

# Türkiyede Spor ve Sporcu

Yazan: Muammer EROL

Yazıma böyle bir başlıkla başlamak istemezdim. Çünkü bizde aranılan vasıflarda ne birincisi, ve ne de ikincisi maalesef henüz yoktur. Şimdiye kadar bir takım kuvvetli ve millî kalemsörlerimizin bizde de böyle bir varlığın mevcudiyetini ispata çalışan çok kuvvetli istatistik yazılariyle karşılaştım. Bilhassa son senelerde muvaffak olduğumuz kuvvetli bir güreş ekibimizin de bulunduğu bir anda bu şekilde yazı yazmak belki biraz tuhaf olacak amma... Mesele derinleştirilip görüşülmesi memleket çapında genişletilecek olursa neticenin hakikaten memnuniyet verici bir durum arzetmediğini göreceğiz. Dünyanın her yerinde spor ve sporcu vardır. Her medenî memlekette de sıhhî durumu müsait olup ta spor yapmıyan genci ayıplarlar. Şunu da ilâve edelim ki, spor; cazip ve faydalı bir şeydir. İlk defa zevkle başlıyan bir genç kıymetli bir varlık gibi ondan da vazgeçemez. Fakat, insanlar karınlarını doyuramazlarsa, sarfettikleri kalorinin mukabilini alamazlarsa ve onlara daha ufak yaştayken bir spor terbiyesi ve meziyetlerle bezenmiş sağlam ve dürüst bir karakter aşılanmazsa neticeler daima çöküntü ile sona erer. Amerikan, İngiliz, Rus, Hollanda, Belçika, Jamaika... v. s. gibi büyük, küçük her milletin gençliği tâbir caizse "karnı tok, sırtı pek" spor yaparlarken, bizimkiler de muazzam bir yekûn tutan işsiz ve fakir zümre kahve köşelerinde sefaletlerinin dedikodulariyle vakit öldürmekteler. Zira fakir halk için karın doyurmak hayatın idamesi için spor yapmaktan daha elzemdir. Memleketimizde bir genç yaşadığı sefil hayatından kurtulup da karın tokluğuna çalıştırılmaya alışınca, eline bir kaç kuruş verecek de patronları hesabına onun kanını eminceye kadar istismar etmekten çekinmezler. Anadoludan her mevsim kaçıp çalışmak üzere şehirlere inen köy delikanlılarımızın, kuvvetli ve feragatlı işçi gençlerimizin aradan çok geçmeden ne hale geldiklerini hepimiz görüyoruz. Bu hâl muhakkak ki içtimaî yaralarımızın en büyüklerinden biridir. Hakikat maalesef acıdır. Bu vaziyet tahtında halkının yüzde doksanı fakir olan; sefalet çeken bir milletin daha uzun müddat bir takım demagojik spor bültenleriyle, sağ duyusuna hitap eden o kuyruklu yalan'arı d i n l e m e y e a r t ı k t a h a m m ü l ü kalmamıştır. Zengin efendilerimizin çocukları da aksine, danslı çay ve poker partilerinde. Her iki zümre arasından sıyrılabilmiş bir kaç idealist temiz genç, binbir zaruret içinde spor sahalarında millet namına, efendileri adına sportif müsabakalar için çalışmaktalar. F a k a t maalesef en samimî ve temiz duygularla syor sahalarına atılan bu gençler de bugünkü rejimin kıymetleri takdir ve teşvikten âciz olan idaresi altında, muvaffakıyetlerinin semeresini görmeden s p o r h a y a t ı n d a n ayrılmak mecburiyetinde kalıyorlar. Ben Türk spor tarihine ismini ve muvaffakıyetlerini altın yaldızlı harflerle yazdırabilecek durumda bir sürü arkadaşlarımın ve ağabeylerimin ne kadar kırgın ve ümitsiz bir şekilde branşlarından ayrıldıklarına yakinen şahidim. Hülâsaten şöyle diyebiliriz ki: Türkiyede insanlık için elzem bir ihtiyaç olan spor, zengin bir sınıfın lüksü olmuş, halk ta bunun seyircisi mahiyetinde bulunup, yine her yerde olduğu gibi burada da zenginler lehine bir istismar kaynağı meydana gelmiştir. Şurası muhakkak ki, Türkiyedeki kulüpler için spor ve sporcu ticarî bir metadır. Millî idarecilerimizin de (!) kalkındırmaya çalıştıkları (!) memleket sporu, onlar için bir gaye almaktan çıkmış, bulundukları mevkileri muhafaza için bir vasıta haline gelmiştir. Şunu da bizzat belirtmek isterim: bu gün sağlam karakterli (sportmen ruhlu) ve idealist olmasını istediğimiz Türk gençliğinde aranılan bir takım meziyetlerin bulunamayışı karşısında, bunun günahını gençliğin omuzlarına yüklemek affedilmez bir hata olur. Zira onlara da hak vermek lâzım. Evvelemirde bizde herhangi bir spor dalının nizam ve talimatlarına uygun hareket etmek zihniyeti de mevcut değildir. Aşağı yukarı kulüplerde etiket yapmış bir takım sporculara el altından mükemmelen, hiç bir amatör veya profesyonel kaideye uymaksızın para verilirken, diğer taraftan da yine aynı sporcuya olimpiyatlarda, Türk bayrağının mukaddes gölgesi altında; millî terbiyemizi ve cihan şümûl sportmenlik şerefimizi hiç kâle almaksızın amatörüz diye yemin ettiririz.

Atalarımız çok doğru söylemişler "Balık baştan kokar". Cemiyete örnek olup gençliğe ahlâk ve fazilet dersi vermesi icap eden bu şahsiyetler bu gün menfaatleri uğruna memleket sporuna ve millî terbiyemize en ağır darbeyi vurmaktan aslâ çekinmiyorlar. Bu vaziyetler tahtında memleketimizde bir takım mahdut sporcu zümresinin de millî spor kalkınmamızdan ziyade menfaatlerini düşünmelerini tabiî buluyorum. İşte memleket sporunu kalkındırmak için pir aşkına bütün varlığıyla çalışmış emektar sporcu ağabeylerimizin içinde yaşadıkları sefil hayatın kendilerine neye mal olduğunu yakinen hepimiz de görmekteyiz. Onlar da memleketimiz uğruna, efendilerimiz namına kaybettikleri gençliklerinin kendilerine ne kadar fecî bir istikbal hazırladığını gördüler. Fakat maalesef artık iş işten geçmiştir. Velhasıl bizde hakikî mânâda bir spor ve sporcudan bahsetmek için daha uzun zaman beklemekliğimizin i c a p ettiğini zannediyorum. Mamaafih bizler, muazzam inkılâplar yapmış ve dünyaya örnek olmuş bir ırkın torunlarıyız. Türk gençliği de bu sahada daha fazla istismar edilmeye tahammülü kalmamış durumdadır. Dolayısiyle bu yanlış spor sistemine nihayet verilecek ânı, ümit ve metanetle, kendisine yakışır bir vekarla beklemektedir.

Bir zamanlar mükellefiyet kanununa göre memlekette muayyen çağa ge'miş olan gençler ve fabrikalardaki işçiler, akşam üzerleri askerlerin veya sporcuların, spor hocalarının kontrolu altında spor yapmağa mecburdular. Fakat hükûmet bu mecburiyet kararını verirken acaba memleketin muazzam gençlik kütlesinin sporlarını yaptıktan sonra kaybettikleri kaloriyi veya yapmaya mükellef oldukları muayyen sporlardan maada istismar edilerek çalıştırıldıkları diğer saatlerinde emeklerinin mukabilini tam olarak alıp alamadıklarını hiç düşünmüş müydü?. Bu memlekette henüz öyle kuvvetli cevherler var ki muvaffak olamama'arı için hiç bir sebep yok. Maalesef bu gençlerin çoğu bir mevsim içinde parlayıp sönüyorlar ve onların da bilerek, fakat istemiyerek içine daldıkları ikinci âlem (!) daha tatlı bir hayat vadediyor.

Sporcu demek; muhakkak ki dahil olduğu her branşta rekor kırmak, muhakkak surette muvaffak olmak demek değildir. Bir müsabaka için lâzım gelen asgarî gayreti gösterebilmekte bir muvaffakiyettir. Bir memlekette üç beş ferdin sporun muhtelif branşlarındaki kıymetli muvaffakıyetleri, bize o memleketin umumî spor seviyesini değil, de kuvvetli bir kaç şahsiyetini tanıtabilir. Halbuki bizim istediğimiz, genç neslin sportmen bir ruh ve sağ'am karaktere maddeten ve manen yetiştirilmesidir. Maalesef daha evvelden de belirttiğim veçhile bu günün iktidar hırsı bu gibi kıymetleri takdirden âciz olup, bir kaç kuvvetli ferdin menfaatleri uğruna kollektif spor ruhunu öldürmekte, sağlam ve gürbüz bir Türk neslinin yetişmesine engel olmaktadır.

RAKAMLAR-GERÇEKLER

## Adalet

Türkiyede Cumhuriyet Savcılarının el koydukları suçların yıllık yekûnları bazan yarım milyonu aşmaktadır. Meselâ 1939 yılında C. Savcılarının el koydukları suç sayısı 5780000 dir. Türkiyede nüfusun 13 yaşından küçük olanları hesaba katılmazsa suç nispeti % 5 dir. Yani her yüz kişide 5 kişi suç işlemektedir.

Savcıların el koydukları suçlar:

| Yıllar | Suç sayısı |
|---|---|
| 1930 | 310000 |
| 1935 | 470000 |
| 1937 | 574000 |
| 1939 | 578000 |
| 1940 | 502000 |
| 1945 | 336000 |
| 1946 | 264000 |

Bunlara Millî Korunma Savcılıklariyle, Askerî Savcılıkların el koyduğu suçlar dahil değildir.

Sulh, Asliye ve Ağır Ceza mahkemelerinin her yıl karara bağladıkları dâva sayısı da şöyledir:

| -Yıllar | Karara bağlanan dâvalar |
|---|---|
| 1940 | 295000 |
| 1944 | 280000 |
| 1945 | 281000 |
| 1946 | 300789 |

Bütün ceza mahkemelerine 1946 yılında gelen dâva sayısı 440492 dir. Bütün Hukuk ve Ticaret mahkemelerine ayni yılda gelen dâva sayısı ise 522000 dir.

Sulh, Asliye Hukuk ve Ticaret mahkemelerinin bir yıl içinde karara bağladıkları dâva bilânçosu:

| -Yıllar | Karara bağlanan dâvalar |
|---|---|
| 1940 | 288000 |
| 1944 | 232000 |
| 1945 | 330000 |
| 1946 | 346000 |

Bu yekûnlarda yüzden aşağı küsurat hesaba katılmamıştır.

İcra ve iflâs dâvaları sayısı 1946 yılında 341000 dir. 1946 yılında açılmış olan ceza, hukuk, icra ve iflâs dâvaları yekûnu 1303492 dir. Demek oluyor ki, Türkiyede 5 nüfuslu her üç aileye bir dâva düşmektedir. Her dâvacının da bir de dâvalısı olduğu hesaba katılırsa Türkiye nüfusunun üçte 2 si cezaî ve hukukî ihtilâf halinde yaşamaktadır. Bu, hepimizi ciddi düşüncelere sevk etmesi icap eden büyük bir içtimaî meseledir.

NOT: Her hafta bu sütunlarda verdiğimiz rakamlar, devlet resmî istatistikleriyle Birleşmiş Milletler istatistik bültenlerinden alınmaktadır.

## BARIŞ SEVER ÇÖRÇİL!

İngiliz Muhafazakâr Partinin Lideri, her ne bahasına olursa olsun İngiliz - Sovyet dostluğunu yeniden kurmaya çalışacağını ilân etti. Ayni lider, iki yıl önce yalnız İngiliz halkını değil, Amerikan halkını da yeni bir harbe kışkırtmak için Birleşik Amerikayı adım adım dolaşmıştı.

Mister Çörçil'in bugünkü barış severliği ve Sovyet dostluğu bir seçim taktiği olabilir. Fakat onu böyle bir taktiğe mecbur eden, hiç şüphe yok ki, İngiliz halkının şiddetli harp aleyhtarlığıdır. Şartlar aksi olsaydı, Çörçil'in harp ve husumet lehinde ne [illegible] bir yaylım ateş açacağı[illegible]tmek pek kolaydır.

# Nuhun Gemicilerine Zarurî Bir Ders

*Tabiatın sıçramalar şeklindeki diyalektik hareketinin tezahürleri sayılan değişmelere mâni olmaya kalkışmak; emperyalizmin sömürücü vasıfları ile mücadele etmek demek değildir.*

Yazan: Orhan MÜSTECABİ

Bir kaç aydanberi yayınlanmakta olan "Nuhun Gemisi" adındaki haftalık gazete, her nedense bize çatmak lüzumunu hissetmiş olacak ki, kendileri tarafından mânâsı tamamile yanlış tefsir edilen ve gazetemizin birinci sayısında çıkan "Grev" başlıklı yazıyı ele alarak "Gerçek" i Çalışma Bakanını öğmekle itham ediyor ve yeni çıkmaya başlıyan güya sosyalist bir gazete diyerek de aklı sıra mizah yapıyor.

"Gerçek" in hüviyeti okuyucuları ve halk efkârı tarafından gayet iyi bilindiği için, sosyalistliğinin hakikî veya sahte olup olmadığı hakkında söz söylemeği lüzumsuz buluyoruz.

Biz; çıktığı gündenberi olayları ve memleket dâvalarını, realiteyle telif edemedikleri noksan bilginin sebep olduğu yalnış görüşlerle tahlil ve tefsir etmeğe çalışan Nuhçuları, samimî zannettiğimiz ve realiteyi tam mânâsiyle kavrama imkânlarına ulaşabildikleri gün, görüşlerindeki yanlışlıkları tashih edeceklerini ümit ettiğimiz için müsamaha ile karşılamağa karar vermiştik. Fakat iyi niyetlerle kabili telif olmayan bu saçma hücum, üzerimizde bıraktıkları müspet intibaı sarstığı gibi ayni zamanda bizde; onu bunu beğenmemekle kendilerine kıymet verdirmek isteyen bu Donkişotların, okuyucularına olaylar hakkında nasıl sathî bir anlayışla yanlış izahlar yaptıklarını açıklamanın elzem olduğu kanaatini uyandırdı.

Gazetelerinin "Nuh Cevaplıyor" sütununda; Amerikan yardımı üzerinde durmalarını haklı, fakat elden birşey gelmiyeceği için de bunun âkıbetine katlanmayı zarurî bulan bir okuyucularına kendilerini müdafaa maksadiyle aynen şöyle söylüyorlar:

«Toprak ağalarına verilen traktörler yüzünden milyonlarca küçük köylü toprağını kaybetmeğe mahkûm mu? Milyonlarca ırgat toprakta iş bulmaktan âciz mi?» Ve öyle ise.... deyip büyük hakikatler açıkladıklarını zannederek okuyucularına saygılarını sunuyorlar.

Evet, sayın Nuhun Gemicileri; toprak ağalarına verilen traktörler yüzünden küçük köylü toprağını kaybetmeğe mahkûm ve milyonlarca ırgat toprakta iş bulmaktan âciz. Aynen biz de kabul ediyoruz. Fakat bunlar, realiteyi ancak subjektif olarak kavrayabilmeğe müsait aklınızın zannettiği gibi feci âkıbetler değil; acı olmalarına rağmen, bilâkis bu memleketin sosyal ve iktisadî şartlarının ve tarihin diyalektik hareketinin icap ettirdiği önüne geçilmesine imkân olmayan vakıalardır.

Tarihî materyalizm; insanlığın sınıf mücadelesi bakımından dört safhadan geçmiş olduğunu kabul eder:

1) Sermayenin işten yeni ayrılmaya başladığı ve istihsali yapanla yaptıranın birbirinden tamamen uzaklaşmadıkları köle - efendi safhası;

2) Sermayenin iş sahiplerini büyük zümreler halinde toplamaya başladığı, istihsali yaptıranın yapanları organize ettiği ücretli asker safhası;

3) Sermayenin gittikçe büyüyerek iş sahiplerini toprağa bağladığı ve istihsali yaptıranın yapanlar üzerinde daha geniş organizasyon kurduğu derebeyi - serf safhası;

4) Sermayenin büyük istihsal yapacak kadar büyüdüğü; toprak, insan ve iş üstünde bütün istihsale hâkim en mühim kuvvet haline geldiği; bir kelime ile kapitalizmin hâkim olduğu patron - işçi safhası.

Bugün Avrupa memleketlerinin bu dördüncü safhayı aşmaya ve sosyalist cemiyete geçiş hazırlıkları yapmaya başladıkları Amerikada kapitalizm âzâmî inkişaf seviyesini bulduğu halde Türkiye ve Çin'in de dahil olduğu Şark, hâlâ üçüncü safhada yâni feodal istihsal nizamı içinde bulunmaktadır. Bunun sebeplerini; Orta Asyalı yağmacı göç hareketlerinin, Şarktaki insan cemiyetlerinin sosyal tekâmülü üzerinde yaptığı menfi tesirde ve dolayısile (Marks'ın da bir mektubunda işaret ettiği gibi) fertler arasında toprak mülkiyetinin çok geç teessüs edişinde aramak lâzımdır.

Tarihin tekâmül kaideleri, bugünkü şartlar ve realiteler karşısında sosyalist bir cemiyete geçebilmek ancak; kapitalist istihsal nizamının âzâmî inkişafı ve bu istihsal nizamı âzâmî inkişafının cemiyetler içinde yaratacağı aşırı tezatların sevkile mümkün olabileceğine ve sosyalist cemiyete geçmeğe hazırlanan bütün memleketlerin ve bu arada, bizden çok daha elverişli imkânlara sahip bulunan Çin'in dahi ayni safhaları takip ettiğine göre, memleketimizi bu realitelerin dışında saymak imkânsızdır. Şu halde Türkiyede sosyalistlerin yapabilecekleri en müspet iş; realitelerden ürkerek onları önlemeğe çalışmak değil, biz istesek de, istemesek de zaten tarihî tekâmülün ergeç tahakkuk ettireceği feodal istihsal sisteminin yıkılışını ve kapitalist istihsal nizamının teessüsünü çabuklaştırmak; bu sistemin yaratacağı aşırı tezatlardan; getirmeğe mecbur olacağı burjuva demokrasisinden istifade etmek ve bu devreyi de en az zararla ve âzâmî hızla atlatma çareleri aramaktır.

Memleketimiz topraklarında kapitalist istihsal tekniğini hâkim kılabilme işini, henüz teessüs edemeyen ve pek mahdut sahalara inhisar eden millî sanayi ve tekniğimizden beklemek de uzun senelere ihtiyaç göstereceği için, tekâmülü kendi haline bırakma demek olur.

Öyle ise ne diye Amerikan traktörü istemiyelim ve bunun memleketimizin içinde bulunduğu sosyal nizamda ancak ağalara tanınabilecek bir hak olduğunu tabiî karşılamıyalım.

Ağaların toprak üzerindeki mülkiyetlerinin genişlemesi; küçük arazi sahiplerinin arazisiz ve toprak işçisinin işsiz kalması da tek taraflı mütalâa edilemez. 18 - 19 uncu asırdaki Avrupa tarihini ve bilhassa Fransa ile İngiltereyi tetkik edersek; feodal istihsal sistemi yerini, toprak üzerinde daha mutlak hâkimiyet tesis eden kapitalist istihsal sistemine bırakınca, işsiz kalan köylülerin şehirlere göç ettiğini ve toprak üzerinde mutlak hâkimiyet kuran kapitalizmin ise; şehirlerde yeni yeni sanayi şubeleri tesis ettiğini ve köylerden göç eden işsizlerin bir çoğunun buralarda çalışmaya başladığını görürüz. Yâni, feodalizmin yerini alan kapitalist sistemin toprak üzerindeki istihsali, şehirlerde yeni kurulmaya başlayan sanayi şubeleriyle beraber inkişaf eder.

Kaldı ki, gerçek bir toprak reformu yapılsa dahi, Ortaçağ istihsal tekniği hâkim bulunduğu müddetçe, ekime elverişli arazisi, geniş köylü nüfusuna tatminkâr bir hayat temini için kâfi gelmeyecek olan memleketimizde bu değişmenin yaratacağı zararlar; faydaları ve ileride sosyalist bir cemiyete geçiş için hazırlayacağı imkânlarla mukayese edilirse pek nisbî sayılır.

Memleket realitelerini göremiyen Nuhun Gemicilerine son sözümüz şudur:

Amerikan emperyalizminin sömürücü vasıflarına karşı mücadelede sizinle beraberiz. Fakat, realiteleri subjektif olarak tahlil edip millî menfaatlere faydalı imkânları (Nisbî tâvizler bahasına olsa dahi) reddetmek tamamiyle apolitik ve anti sosyalist bir harekettir.

Birşey hakkında tenkit yapacağınız zaman da objektif olun ve karşınızdaki insanların en az sizin kadar samimiyetle bu memlekete faydalı olmak için çalıştıklarını unutmayın!.

APAÇIK DOSDOĞRU

## Şehvet Bezirgânlığı

Yazan: ÂDİLOĞLU

Bugünkü basın endüstrisi, Cinci Hocanın Sultan İbrahim'e sunduğu şöhret macunlarının çok daha âlâsını imal ediyor.

Gazete ve mecmua satıcılarının vitrinleri, sergileri boy boy, çeşit çeşit, renk renk sıralanmış baldır bacak dergileriyle dolup taşmaktadır.

Kadın ve erkek vücutlarının en mahrem, en tahrikçi taraflarını hayret verici bir ustalıkla belirten ve yalnız olgun yaştakilerin değil, Holivud'lu ressam Varga'nın çıplak desenlerinin bile yüzlerini kızartan bu dergilere kız ve erkek çocuklarımızın mektep çantalarında bile rastlamak mümkündür.

Avrupa ve Amerika menşeli bu şöhret bezirgânlığı her sârî hastalık gibi Türk matbuatına da bulaştı. Bir çok sapıklar, para kazanmanın en kestirme yolu budur diye, "Ar ve haya" duygularını ayaklar altına aldılar.

İşin en acıklı tarafı; Avrupa ve Amerikada düşük bir zümrenin saklanmış cinsiyet cihazına hitap eden bu dergilerin Türkiyede, halkın normal cinsiyet duygularını sakatlamakta ve bu maksatla yapılmakta oluşudur.

Matbuat kanununun müstehcen neşriyat müeyyideleri acaba, bu bezirgânlığı önleyemez mi?

GERÇEK
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden: Orhan MÜSTECABİ
Abone: Yıllığı 500 kr.
Altı aylığı 250 kr.
Dizgi: Rıza Koşkun Matbaası
Baskı: Boşboğaz Matbaası
İdare yeri: Ankara caddesi No: 59 - İstanbul

# İstismar yerli olursa mesele yok..

Metod yoksulu bir siyasî mizah gazetesinin şu feryadına bakın:

. . . . Babası Osmanlı İmparatorluğu olan yerli sanayi, istiklâl devrinde beslenmiş, düşmanlarından korunmuş, serpilmiş, gelişmiş! Bu yerli sanayi köylünün mallarını satın alır, işçilerimize iş verirmiş! İşsiz kalan yüz binlerce vatandaşa iş temin edermiş! İkinci Dünya Harbi sayesinde yabancılara muhtaç olmadan kendi yağıyla kavrulmuş!

Sonra efendim, Amerikan sanayiile serbest güreşte dayanamayıp vefat etmiş. Bu şaheser göz yaşları "Nuhun Gemisi" adlı ileri görüşlü bir siyasî mizah gazetesinin 15 - 2 - 950 tarihli nüshasının ilk sayfasına serpilmiştir.

Ah iki gözüm, o yerli sanayi ki, İkinci Cihan Harbinde bir çakı dahi yapamadı. Tel çiviyi yüzde sekiz yüz kârla halka yutturdu. İpliğini devletten aldığı halde yüzde altı yüz kârla kefenlik bez dokudu. Bu yüzden hapishaneler, muhtekir sanayicilerle dolup taştı. Türk işçisi bu büyük spekülâsyin devrinde de yarı açtı. Türk köylüsünün o günlerde de benzinde bir damla kan yoktu.

Küçük beyler; istismar, istismardır. İster yerli olsun, ister yabancı. Hani siz şu idiniz, bu idiniz. Tabiî, sepetinizde eğirecek pamuk olmazsa işte böyle saçmalarsınız.

Metodsuzluğun ardından elbette böyle demagojiler, sakat görüşler, şoven nasyonalizmler gelir.

Hele bekleyin, biz daha cehaletinizin etüdüne yeni başladık.

# Sabahattin Ali niçin ve nasıl öldürüldü ?

— 3 —

**Geçen sayıdan devam**

Yepyeni ve daha müsbet bir hayata başlamak kararını müthiş nefis mücadelelerimden sonra verdim. Dünyada Filizle Aliyenin yanında en sevdiğim insanlar sizlersiniz. Size karşı kötü olmamak için elimden gelen her şeyi yaptım. Elimden gelmeyen için de beni affedeceğinizi umuyorum. Benden tekrar haber alacağınızı sanırım. Tekrar ve başka şartlar altında görüşeceğimize de inanıyorum. Çoktan verdiğim bu kararı tatbikte bu kadar geç kalışımın sebebi karım, çocuğum ve sizdiniz. Fakat bu şartlar altında bu mânâsız hayatı devam ettirmekte mânâ görmedim. Hepinizin beni affetmenizi ve tekrar buluşuncaya kadar sevgi ile hatırlamanızı isterim. Şimdiye kadar kendimden başka hiç kimseye kötülük etmemem için gayret ederdim. Artık kendime de kötülük etmemek için bu kararı verdim.) Bu mektup Mehmet Ali adresine elden gönderilmiştir. Sabahattin Ali Üsküdar ceza evinde tanıştığı Hasan Turalın adresini almış ve çıktıktan sonra bir Pazartesi günü Hasanın dükkânına giderek traş olmakta iken, Bulgaristana kaçmak istediğini söyleyerek bu işi yapacak bir adam bulmasını istemiştir.

Ali Çavuş daha evvel Osman ile İbrahimi kaçırmış bulunuyordu. Hasan benim adamım var onunla görüşeyim sana haber veririm demiş, Çarşamba günü saat 2 de Edirnekapı dışındaki kır kahvesinde görüşmeyi kararlaştırmışlardır. Muayyen saatta Ali çavuşu alan Hasan Tural kahveye gitmiş ve biraz sonra Sabahattin Ali gelerek üçü birlikte mezarlık yoluna doğru yürümüşlerdir. Ali Çavuş, Sabahattin Aliyi Bulgaristana kaçırmayı kabul etmiş ve 450 liraya mutabık kalınmıştı. Sabahattin Ali, Bulgaristana geçtiğini arkasına yeşil mürekkeple imza atarak Ali Çavuşa verdiği kartviziti ile bildirecek ve Ali Çavuşun Hasana getireceği kartı genç bir adam gelip alacaktı. Ali Ertekin hareket günü Hasana uğramış, 450 lirayı Sabahattin Aliden alıp almadığını sormuştur. Hasan aldığını söyledikten sonra Edirnekapı dışında kamyonu beklemeye gitmiştir. Dönüşte 5 veya 6 Nisanda Sabahattin Alinin yeşil mürekkeple imza edilmiş kartını berber Hasana getirmiştir. Kart gelmezden bir iki gün evvel iki meçhul şahıs dükkâna gelerek traş olup çıktıktan sonra tekrar dönmüşler ve affedersiniz, yeşil imzalı bir kartı burada düşürmedik mi, demişlerdi. Dükkânda başka müşteriler de vardı. Berber Hasan böyle bir kartın düşmediğini söylemiş, bir kaç gün sonra bunlardan biri tekrar gelerek Ali Çavuşun Sabahattin Aliden getirdiği kartı almıştır. (Ali Ertekin Sabahattin Alinin imzasını taklit etmek için epeyce kartvizitt bozmuştu. Sanık ilk tahkikat esnasında yapılan sorgusunda şöyle diyor: Tamamen öldüğünü anlayınca çantasını, gözlüğünü, saatını aldım, paketini açtım, Hasana vereceğim kartı hazırladım, imzasını taklide çalışırken bir kaç tanesini bozdum. Son imzayı Sabahattin Alinin imzasına benzettim. Bunu Hasana verdim. Hasan imzanın taklit olduğunu fark etmedi.)

16 - Haziran - 948 günü Kırklarelinin Üsküp Nahiyesi halkından Çoban Şükrü Nahiye Jandarma karakoluna müracaatla Sazara köyü civarında hayvan otlatmakta iken Hedye köyü yoluna 50 metre mesafede ormanda bir çatak içersinde 4 - 5 ay evvel öldüğünü tahmin ettiği bir ceset gördüğünü ihbar etmesi üzerine tahkikat açılmış ve Beypınar köyünden Şakir Kumral, Adapazarının Selâhiye köyüne gitmek üzere 28 Nisanda evden ayrılan Babası Mustafa Kumraldan mektup ve haber almadığından bulunan cesedin babasına ait olması ihtima'ini ileri sürmüşse de ceset üzerinde bulunan eşya ve altın dişin babasının olmadığını beyan etmesi üzerine keyfiyet tahkikat edilerek, Mustafa Kumralın Adapazarının Selâhiye köyünde berhayat olduğu anlaşılmıştır.

Gereken tahkikat yapıldığı hai de cesedin hüviyeti tesbit edilememişti. Hükûmet Tabibi Adli muayene neticesinde, cesetde Adalât ve aksamı rihvenü kalmayıp iskelet haline inkılây ettiğini ancak sadır Boşluğunda tamamen tefessüh ve inhilâl etmiş ahşa bakiyeleri bulunduğunu ve iskeletin dağıldığını ve yüz kemiklerinden bazıların eksik olduğunu ve kafada sağ cidari kemikte bir çöküntü ve buna tekabül eden iç safihada da bir muhaddebiyet gömüş bundan maâda diğer kemiklerde ezici, kesici, delici ve yakıcı yara izi tesbit olunamadığını ölüm sebebinin fennen tayinine imkân olmayıp Adli tahkikatla meydana çıkhbileceğini beyan etmiştir.

Adli tahkikat sahasında: Meçhulleri çözebilecek ve tahkikatı hakikat yoluna isâl edecek bir tek ışık görülmeden altı ay geçmişti. İstanbul zabıtası Bulgaristana adam kaçıran bir şebekeyi takip etmekte iken bu işle alâkalı olduğu şüphe edilen Ali Ertekn birinci şubeye celb edilerek 28 - 12 - 948 tarihinde alınan ifadesinde, Sabahattin Aliyi ne suretle öldürdüğünü itiraf etmiş ve Sazara köü cıvarında bulunan cesedin Sabahattin Aliye ait olduğu anlaşılmıştır.

Sabahattin Alinin 1 - Nisan - 948 günü Bulgaristana kaçmakta iken Sazara köyü civarında rehberi Ali Ertekin tarafından öldürüldüğü ve iki buçuk ay sonra bu yerde bulunan cesedin Sabahattin Aliye ait olduğu şüphe götürmez bir hakikattir. Sabahattin Alinin mahpûmiyeti sebebile zabıtaca aranmakta olduğu halde bugüne kadar meydana çıkmadığı gibi, Bnlgaristana kaçmak maksadile 31 Martta Kırklareline geldiği ve Kızılcıkdere köyü cıvarında kamyondan inerek Ali Ertekinle birlikte Şimal yolunu takiben ormana girdikleri muhtelif ifadeler ve dostlarına yazdığı son mektupla da sabittir. Sazarada bulunan hüviyeti meçhul ceset, Sabahattin Aliden başka bir kimseye ait olabilir mi?

948 senesinin son günlerinde İstanbul emniyetinde Ali Ertekinin ifadesi alınırken emniyet memurları Kırklarelinin Sazara köyü civarında daha evvel hüviyeti meçhul bir cesedin bulunduğunu bilmiyorlardı. Buna rağmen Ali Ertekin Sabahattin Aliyi Sazara köyü hıvarında öldürüldüğünü tafsilen anlatmış ve Kırklareline getirildiği zaman öldürüldüğü yeri göstermesi istenmiş ve 9 - 1 - 949 günü Sazaraya götürülerek, desedi ilk defa ormanda bulan çoban Şükrü ile gedikli ravuş Hamdi hazır oldukları halde Ali Ertekinin gösterdiği yollardan gidilmib ve öldürdüğü yeri tayin ettikten sonra çoban Şükrü ve gedikli çavuş cesedin Ali Ertekin tarafından gösterilen yerde bulunduğunu teyit etmişler ve gömüldüğü yerin de orası olduğu anlaşılmıştır.

Hükûmet tabibi ceset üzerindeki muayenede iskelet kemiklerinin tetkikinde kafa tasının kıllı derisinde mevcut sarımtırak saçların müşahedesinden bu cesedin sarımtırak saçlı, tahminen uzunca boylu hissini veren bir erkek cesedi olduğu kanaatı izhar etmiş ve bilâhare gömüldüğü yerden çıkarılan kemikler 11 - 1 949 tarihinde memleket hastahanesi Baştabibi Dahiliye Mütehassısı Cevdet Tan ve Hükûmet Tabibi Sait Ataözden tarafından yeniden muayene ve tetkikten geçirilmiş ve kafanın sağ cidar kemiğinde iç safiada da görülen bir çöküntü ve bu çöküntünün aşağı kısmından başlayan bir çatlak ve Frontal kemik, orta kısmında bir kırık ve bunun üst kısmında da bir çatlak bulunduğu ve sağ Paryetal kemikteki çöküntünün etrafında görülen kırmızı rengin bu kısımlarda nefze delâlet ettiği ve hayatta iken Travmatik bir sebeple vukua geldiği şüphesiz bulunduğu ve ölçülen kemiklere göre cesedin 1,64 veya 1,65 boyunda olması iktiza ettiği tesbit edilmiştir.

Gerek hükûmet tabibi tarafından yapılan ilk muayene ve gerekse bu son muayenede tesbit edilen kafa kemiklerindeki çöküntü ve kırıkların Ali Ertekinin cinayetin sureti ikaı hakkındaki ifadelerinin samimî olduğunu göstermektedir. Filhakika kemiklerin ölçü neticesine göre tayin edilen boyda olduğu bilinen Sabahattin Ali, başına sopa ile vurulmak suretile öldürülmüştür. Ceset üzerinde bulunan eşya iki buçuk ay gibi uzunca bir zaman açıkta kalma dolayısile haricî tesirlerle kısmen rengi bozulmuş kanlı bir hâki gömlek ile bir lâcivert kazak ve çizgili bezden yapılmış tenine giydiği iç çamaşırı, bir tek beyaz kırmızı desenli yün çorap ve bir altın dişten ibarettir. Ali Ertekinin elinden ve kendisi tarafından satılarak, satıldığı yerden alınıp zaptedilen ve halen emanet dairesinde kayıtlı Sabahattin Aliye ait eşya gri kaşe takım elbise, Ainisyalli gri fotör şapka, kırmızı yeşil kravat, fotoğraf makinesi, yeşil mürekkepli çift taraflı dolma kalem, üç Almanca kitap, Sabahattin Alinin hüviyet cüzdanı, 948 yılına ait Urfa seyahatını ihtiva eden notları, Urfa seyahatında **Mehmet Ali Cimcoza** yazılarak gönderilmiş mektup, Sabahattin Alinin resmini havi Merhum Paşa, Ali Baba, Zincirli Hürriyet, Marka Paşa ve Malûm Paşa, Ankara emniyet Müdürlüğünden verilen fotoğraflı vesika, kendisine, karısına, Adalet ve Mehmet Ali Cimcoza ait 34 adet muhtelif resim, kendi namına yazılmış 7 adet kartvizit, muhtelif kimselere ait 10 adet kartvizit, bileziği kırık Omega kol saati, altın kaplamalı parçalanmış beyaz gözlük, siyah muhafazalı No. lu renkli gözlük, 24 pozu ihtiva eden fotoğraf filmleri, diş fırçası, Gem marka traş makinesi, yüz havlusu, kırmızı mendil, penbe çizgili pijama, kısa kollu gömlek, meşin ceket ve şapka, eski meşin çanta, siyah lâstik çizme, ve pardesüden ibarettir.

Ceset üzerinden alınan eşyalardan hâki gömlek ile lâcivert kazağın Sabahattin Alinin dostu, İstanbul avukatlarından Mehmet Ali Cimcoz tarafından hediye edilmiş olduğu ve çizgili bezden mamul iç çamaşırının her zaman kullandığı ve benzerleri bulunduğu, Mehmet Ali Cimcoz ve karısı Adalet ve beyaz zemin üzerine kırmızı desenli yün çorapları Urfa seferine çıktığında Ankaradan satın aldığı, şoför Salimin şehadetlerinden anlaşılmıştır.

Deri ceket, kasket, lâstik çizmeleri, keza Urfa seyahatına çıkmazdan evvel satın aldığı ve diğer eşyaların Sabahattin Aliye ait olduğu gerek karısı Aliyenin ve gerekse yukarıda isimleri geçen tanıkların kat'î ifadelerile sabittir. Gri kaşe elbiseyi Sabahattin Aliye 946 senesinde 135 liraya Ankarada diktiğini terzi Hüsnü Esmertaş ifade ederek ayni kumaştan küçük bir parça vermiştir. Esasen Ali Ertekin fotoğraf makinesi ile Akhisarda elde edilen bir kısım eşyayı bidayette inkâr etmekle beraber, sonradan eşyalar kendisine gösterildiğinde bunlar da dahil olmak üzere bu eşyayı maktu'den aldığını itiraf etmiştir.

(Devamı var)

# Sosyalizm'in Ana Hatları

**Baştarafı 1 de**

nu da ilâve edelim ki; Liberal nizam kapitalizm adı verilen: "Vatandaşın vatandaşı istismar edebilmesi" ve Emperyalizm adı verilen: "Bir milletin yabancı milletleri istismar edebilmesi" vasıflarını haiz nizamlar doğurmuştur.

Liberal nizam; Orta Çağ nizamının bir tepkisi olmuştur.

Sosyalist nizamın iddiası ise, mülkiyetsizliği ortadan kaldırmaktan ibarettir. Herkesin mülkünü paylâşmak, fertleri birbirine müsavî hale getirmek gibi saçma fikirlerin Sosyalizm ile bir münasebeti yoktur.

Sosyalizm iddiası: Bu günkü bozuk istihsal sistemini düzenlemek ve böylece tabiat ve dünya nimetlerini çoğaltarak hususî mülkiyeti umumileştirmekdir. Kimsenin kimseyi istismar etmesine mahal bırakmıyacak surette bir hususî mülkiyet nizamı kurmak ile, mülkiyet hakkını ortadan kaldırmak arasında ne büyük bir fark olduğu her halde artık anlaşılmıştır.

**E. A.**

NOT: Bu sütunlarda yayınlanacak konular üzerinde sorulacak ciddî suallere memnuniyetle cevap verilecektir. Umumiyetle Sosyalizm hakkındaki tereddüt ve eksikliklerini bertaraf etmek isteyen okuyucularımızın suallerini bir mektupla Başmuharririmiz Avukat Esat Âdil Müstecabi'ye bildirmelerini rica ederiz.

Başmuharririmizin şahsî adresi şudur: Defterdar Yokuşu, Kamacı Ustası Sokak, Gökdeniz Apartmanı, Numara 5 — Tophane.

## AÇIK MUHABERE:

**"Nüktedan" bir okuyucuya:**

Sağcıları memnun edemeyiz; sağ oldukları için. Solcuları da memnun edemeyiz, sol olmadıkları için!

**Şişli Hüseyin Al.... ye:**

İlk sayıdaki başmakaleyi herkes, sizin gibi dikkatle ve insafla okumuş olsaydı, otuz yıllık sosyal mücadelenin niçin bu derece verimsiz kaldığını kolaylıkla kavrardı. Bizim, Marksist geçinen neslin nazariye ile hayat arasında sağlam bir köprü kuramamış olmasının yegâne sebebi, Türkiyenin kendine has problemlerini hiç bir zaman kavrayıp çözememiş olmasındandır. Bir kumandan, harp edeceği araziyi iyice tanımadıkça, netice daima mağlûbiyettir.

**"4 kişi" imzalı mektup sahiplerine:**

Sizin gibi komünistleri Bulgaristan ve Macaristanda ipe çekiyorlar!

**Bir mizah gazetesine:**

Yaptığınız tahrif ve tahrik münafıkların ve faşistlerin marifetidir. Hakkınızda iyi niyetlerimiz vardı. Bizi hayal sukutuna uğrattınız. Çok yazık!

**Bir provakatör'e:**

Biz, yalnız dostlarımız ve düşmanlarımızla açık konuşuruz. Evvelâ, maskenizi kaldırın da hakikî çehrenizi görelim!

**A. B. imzalı arkadaşa:**

Vatan ve milletini sevmeyen dünyayı ve başka milletleri sevemez. Sosyalist kültüre de ancak millî kültürün zirvesinden geçilir.

**Dost rumuzlu dosta:**

İnkılâbı, şefler ve liderler değil, halk yığınları yapar. Evvelâ şef, fakat her şeyden evvel kitle!

**C. C. P. ye:**

Sizin gibi bir hayalpereste bir gün, Marks şöyle demişti. "Marksizm, eğer sizin anladığınız gibi ise, ben Marksist değilim."

**"İstatistik meraklısı bir okuyucumuza:**

Başmuharririmiz Esat Âdil; 1934 de Balıkesir ağırceza mahkemesinde, 1945 de İstanbul birinci ağırceza mahkemesinde, 1946 da 1 numaralı sıkı yönetim mahkemesinde, 1947 de 2 numaralı sıkı yönetim mahkemesinde, 1948 de İstanbul 2 nci ağırceza mahkemesinde, 1949 da İstanbul 2 nci asliye ceza mahkemesinde, 1949 da İstanbul 2 nci ağırceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Son muhakeme devam etmektedir.

Görüyor [illegible] sava [illegible] runa mücade' [illegible]